

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake volja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Ogravnštvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vojska.

Pred končanjem uredovanja nijsmo dobili nobenega telegrama.

Z bojišča na Dunavu torej danes nij nič važnih novic. O velikej vojski Ahmet-Ali-paševej, ki se je od Šumle nekam vzdignila, ne čuje se nič.

Turška širokoustnost je tako velika zdaj, ko Rusi nijso mogli Plevne vzeti, da nemškutarski listi uže pišejo, kakor da bi Rusi pobiti bili. Temu nasproti pravi berlinski list, da ravno hladnokrvnost, s katero Rusi svoj nevspeh, kjer ga imajo, odkritosrčno in pošteno sami poročajo, je najboljši porok, da si je ruska armada svesta končne zmage.

O življenji v ruskem taborju se čitajo zanimive reči. Odkar so vojaki v Bolgariji, sè živžem bolj preskrbljeni, nego prej. Po deželi se pa dobiva še več, nego se je pričakovalo; letošnja žetev je prav obilna in se tudi takoj uporablja. V velikem malinu v Marinopolu je ustanovljena tudi vojna pekarnica, in kruh prihaja, reči se sme, kar naravnost s polja. Mesa se v deželi ne manjka, tudi vina ne.

Tudi sadja je dovolj. Markitenderji pa hodijo zdaj uže za vsemi vojnimi oddelki in dajo vojakom ne samo to, kar jim je treba, nego jim še s čem drugim postrežejo, kar je uže bolj potratno; pa ti ljudje tudi nijso dragi; rajši prodajo več, pa po ceni. Se ve da v primeri s cenami, kakor so pri nas, se te cene ne dajo primerjati, kajti vedeti je treba, da prodajalci dobodo vse daleč iz Bukreša. Zdaj pa je tudi v Sistovu napravilo se skladišče vsakojakega živeža.

Najboljše se trži z vinom. Tega vojaki prav mnogo popijo in častniki si večkrat pri-

voščijo šampanjca. Ruski častniki so veseli, večidel bogati in si lahko tega dragega vina s penami privoščijo, kadar jim drago.

Pa si napivajo, si čestitajo in žive vedno v trdnem upanju, da bode končno le vendar zmagalo rusko orožje. Eden se spominja na ubitega prijatelja, drugi svoje soproge in otrok v domovini, drugi zopet staršev, bratov in sester, in kadar se kozarci iznova natočijo, vselej se razlega po ostrogu gromoviti „ura!“ Zjutraj in zvečer je v glavnem taboru godba. Bulgarska hiša na vrtu je napravljena za jedilnico in tam se pri velikokneževej mizi zbirajo vsi višji častniki.

Kar se tiče ravnanja z vjetimi, poroča dopisnik dunajske „Presse“ tako-le: Turki ne prizanašajo nikomur, naj bo kakoršne stopinje če; nij jim mari, ali je oni, ki jim pade v roko, uže ranjen ali še zmožen boriti se. Resnica je, ki zasluži, da jo izvé cela Evropa, da Turki ranjencem glave režejo, da jim telesa mesarijo. Turški vojaki, ako se sme tem zverinam tako reči, se ne zmenijo, če je sovražnik smrtno ranjen; njim nij mari, če jih prosi požirka vode ali pomoči. Moré ga, ti pasjeglavci, kajti ne more se jim v bran postavljati. „Koran tako ukazuje!“ pravijo turški ujetniki. Turki ne poznajo narodnega prava, kajti koran ga ne pozna; genfske pogodbe tudi ne poznajo, saj koran nikjer ne govori o njej.

O zverstvih, katere sicer Turki doprinašajo na ujetih Rusih, poroča „Agence Russe“ iz Tirnove: Veliki knez Nikolaj je vprašal 16 vjetih turških oficirjev, zakaj Turki vjete Ruse tako mesarijo in jim ude proč režejo? Oficirji so odgovorili, da jim je turška vlada v Carigradu dala uže od početka vojske povelje, vjete Ruse na vse mo-

goče načine trpinčiti in mesariti. — Dajte zdaj še izgovarjati te svoje zavez-nike, vi podkupljeni šmoki in vaši nemčurski tovariši in govorite še dalje o „ruskih zverstvih.“ Saj vas pozna ves svet.

Magjari in Slovani.

Pod pokroviteljstvom Mithat-paše se magjarizem pripravlja, da bi svojo vojsko postavil na noge proti Rusiji in Slovanstvu. Klapkin klic v boj: „Če se Turčija porazi, potem smo osamljeni proti Slovanstvu in to nas stlači“ ta bojni klic vse Magjare navdaja z osupnenostjo. Oni pač dobro vedo, kaj so zagrešili nad Slovani in kaka neizbrisana gujev se je proti njim morala nabrati v slovanskem srci. Enak strah, kakor oni, ki goni turške mesarje v Adrijanopelj in Carigrad, enak strah se javlja tudi v vrstah Magjarov.

Pa strah je slab svetovalec, in jed, ki jo bode skuhal Midhat-paša, bo Magjarom lžžkone v žalodci ostala. Ol teh junakov dualizma pač nij previdno, da se na ta način zbirajo okolo Midhata. Mnogi bodo to imenovali škandal, kar je nam le povoljna fraza, da se razmere izčistijo. Čem bolj se dualisti podajajo na taka pota, na katera Slovani in Rumuni gotovo ne pojdejo za njimi, tem globlje bode brezdno mej onimi in temi. Drugo potem uže pride samo od sebe.

Menda ne bode zdaj še v vnanjej politiki prišlo ono iznenadenje, ki se je Magjarom l. 1867 posrečilo v notranjej politiki. Pa ne da se tajiti, da ima veliko upanja o vspehu, in bržkone bode terorizem tudi zdaj porazil one, ki so se takrat dali terorizirati. Kaj pa bode nasledek temu. Magjarski radikalci in njihovi zavezniki iz ostroga laži-liberalnih Nemcev so uže enkrat prouzročili katastrofo, in rogoviliili

Lintek.

O ženah, katere nijso lepe.

Mnogo se je uže govorilo in pisalo o ženskej lepoti, mnogo peres — posebno pesniških — pisočih slavo in hvalo ženskej lepoti, o belem in rudečem licu, bisernih zobeh, črnih, velikih trepalnicah, o laseh črnih, ko noč, o koralnih ustnicah itd., se je uže pokvarilo, a sedaj je neki Nemec našel za dobro, da tudi onim ženskam posveti jeden članek, ki ne očaravajo s svojo lepoto, ali kakor on pravi, ki so grde.

Mi bodedo tukaj v kratkem priobčili za-držaj tega članka.

Pred vsem vriva se nam dvojno vprašanje: prvo, je-li se sploh nahajajo grde ženske? In drugo, katere ženske so grde?

Iz celega članka zgoraj omenjenega Nemca sledi, a tudi mi mu moramo pritrditi, da gr-

dih žensk v pravem pomenu besede nij. Grde bi bile one ženske, katere se nam ne dopadajo, to mi dobro vemo, da se o okusu ne da prepirati. Ženska, katera se jednemu ne dopada, more biti drugemu predmet obožavanja. Ženska, katera nam ugaja, je v naših očeh lepa, ker nij mogoče ljubiti koga, a smatrati ga, da je grd. V Senegal n. pr. dopadajo se debele ustnice in plošast nos, a Evropejci ne smatrajo to za attribute lepe ženske. Razne narodnosti imajo v tem različen okus, isto tako tudi razne dežele. Ljudje različne narodnosti, različnega zanimanja, različnega načina življenja in izobraženja imajo naravno tudi različne pojme o lepoti, različen okus. Slove-nec misli drugače o lepoti, nego Laplandec; vaški fant z licem od solnca izgorelim in žuljavimi rokami misli si drugače ideal lepe ženske, nego na primer kakov slikar ali pesnik.

V obče se lahko reče, da mi moški iščemo pri ženskah one fizične posebnosti, ka-

terih mi sami nemamo; visoki ljudje imajo radi male žene, a visoke, junonske ženske dopadajo se posebno malim ljudem; mršavi imajo radi polnost, a debeli ljudje goré za „vitko telo“ in gracijozen pojav; začrneli ljudje se lahko zaljubijo v plavkinje, a plav človek vzdihuje za črnimi lasmi kakove Židovke.

Isto tako je z moralnimi svojstvi. Resni ljudje ljubijo lehkomišelné glumice in pevkinje, katerim je poklic v idealnih regijonih, a mej tem ljudje idealnega smera imajo radi žensko, katera je trezna in praktična, dobra gospodinja; ljudje, kateri so molčeči, poslušajo z posebnim veseljem razgovor kakove mlade, lehkomišelné devojčice, čeravno ta razgovor morebiti nij posebno duhovit, in tako se pogosto najde poleg molčečega moža žena, katera mnogo govori. Kakor se jednaki poli odbijajo, a nejednaki privlakajo, tako tudi človek išče v ženi dopolnenja samega sebe.

Telesna lepota je brez sumnje krasen dar

so tako dolgo, dokler jih niso ruske puške ugnale. Kdo more povedati, v kakem obliki se bode končala prihodnja analogija, ker so se konstelacije spremenile?

Angleška nepoštenost.

Ruski časopisi so proti Angleški čedalje bolj vzburjeni. „Sovremenja Izvestija“ povprašujejo ironično:

„Ali je pač verjetno, da bode Angleška Galipoli zasedla s 25.000 mož? To sicer ne pomeni nič; a kako mi čujemo, hoče lord Derby v parlamentu izreči, da to nema pomeniti drugega, nego da se potrdi angleška nevtralnost. Ako ide tako dalje, bomo še doživeli, da bodo Angleži Sveaborg in alandske otoke začeli bombardirati, pa bode angleški državni tajnik še vedno v parlamentu trdil, da je to nevtralnost. Kaj pa je potem vojska, ako je to nevtralnost? Po zdravej pameti je uže to žaljenje nevtralnosti, da se angleški general Kemball v Aziji udeležuje boja na strani Turkov. To trdenje Derbyjevo je torej nesramna ironija na vsa obstoječa mejnarodna načela. Angleška hoče teritorij turške države posesti, ta pa se vojuje z drugo oblastjo.

„Se ve da, od Angleške smemo vse pričakovati. Zato bomo pa tudi mi Rusi drugače začeli delati. Sultan je pripravljen vse podpisati, kar Rusija zahteva. Turčija pride lahko v popolno jerobstvo Rusije; kaj pa bode potlej s „prijatelji“ Turčije? Pobratiti se bodo morali iz države njegovega mohamedanskega veličastva, če z lepo ne, jih bodo pa ruski bajoneti ven izsuvali.

V tem smislu pišo o angleški politiki tudi drugi ruski listi. Da pa se Rusi, kljub malih nesreč zadnji čas tudi še Angleža poleg Turka ne vstrašijo, kaže, da so si svesti, da dosežejo svoj namen osvobojenja slovanskih bratov. Če so zadnji čas imeli tu pa tam nesrečo, bode jih to obodril še o pravem času k večjeji previdnosti, in potem jim tudi sleparska in nepoštena Angleška ne bode škodila.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. avgusta.

Minister Tisza je sprejel deputacijo buda-peštanskega taborja in je na njen ogovor rekel, da trajno pomagati zoper grozovitosti bode mogoče še le s končanjem vojske; nepoklicano vmešavanje kake posamezne obla-

sti bi vojsko lahko razširilo. Vlada Tiszina bode, premagavši najpravičnejša čutila (t. j. sovraštvo do Rusov) le en cilj pred očmi imela, da se varuje kolikor mogoče kri in blago narodovo, a da se varujejo tudi interesi monarhije nasproti temu, kar se bode v prihodnosti zgodilo, in da se za to ob primerem času primerni pripomočki poprimejo, sicer pa vsako prenačudenje opusti.

Vnanje države.

Iz Belgrada se poroča, da je nemški konzul rekel, da Nemčija sodi, da osnivanje malih samostalnih držav v slovan-skem jugu nij zoper interese evropske. — Tako sodi ves pameten svet zunaj Magjarov, ki so od sovražstva do Slovanov pol zblazneli in pa troha nemških judov na Dunaji.

Mithad paša je še zmirom na Dunaji in ker ne more vedno z Andrassyjem govoriti, sprejema Magjare in Poljake in snuje plane zoper Ruse.

Turški minister vnanjih zadev Aarifi paša, komaj postavljen, je uže padel in Ser-ver paša je minister postal. Uzroki niso znani.

Dopisi.

Iz Gorice 31. jul. [Izv. dop.] (Goriški Slovenci.) Da smo goriški Slovenci v teku 10 let jako napredovali v narodnem obziru, nam ne more nihče zanikati. Prvo iskro k narodni zavesti je položil Šempaski tabor leta 1868. Da se je ta iskra širila ter vzplamtila, skrbeli so goriški rodoljubi pod vodstvom slavnega rojaka, očeta goriških čitalnic, dr. Lavriča. Osnovale so se besede po deželi, h katerim je goriška inteligencija ter dijaštvo zahajalo, spodbujala prosto občinstvo ter navduševala je za narodno sveto reč, za milo domovino. Kolikokrat je šla cela tropa goriških Slovencev, na čelu jej neutrudljivi dr. Lavrič, v goriško okolico k besedam in narodnim shodom. Kmalu so naši rodoljubni možje spoznali, da je neobhodna potreba vstanoviti politično društvo za brambo narodnih pravic ter društveni list za razširjenje narodne zavesti za obrambo proti lahonskeji pogoltnosti. Osnovale so se je l. 1870 politično društvo „Soča“ z enakoimenovanim glasilom. Da ima „Soča“ veliko zaslugo za probudo prostega naroda na Goriškem, je obče znana stvar. Po „Soči“ zasejano narodno seme je dospelo do lepega razvitka in naš kmet se zaveda, da je ud velike majke Slave, da ima braniti svojo domovino proti vedno bližajočemu se lahonskemu napadu. Leta 1872 rodila se je nesloga mej goriškimi Slovenci. Mogočna narodna stranka se je razcepila v

klerikalno in liberalno stranko; uzrokov tega razpora nočem tu naglaševati.

Po tem razpору smo imeli dva lista, dve društvi. „Soča“ in „Glas“ delala sta neumorno za razvitek naroda na Goriškem, vsak pri svojih privržencih. Narodno gibanje na Goriškem bilo je tedaj v najživahnejšem stanju, vse je bilo navdušeno, vse je delalo. Mladina je bila vnetá pod vodstvom odličnih mož, v prvej vrsti pod ljubim očetom Lavričem. Besede, shodi, petje se je vedno vršilo v mestu in okolici. „Soča“ je imela najboljši sodelovalec na svojej strani. Osnovale so se še drugi časopisi za kmeta, imeli smo: „Kmetovalca“, „Gospodarski list“ zraven „Soče“ in „Glasa“. Tedaj za Primorsko polovico preveč.

Onemoglost se je bližala, začelo se je misliti na zopetno slogo, na združenje strank v eno mogočno narodno celoto in na skrčenje životarnih listov. Leta 1876 pobratila se je „Soča“ z „Glasom“, „Kmetovalec“ z „Gospodarskim listom“.

Marsikatero pravo rodoljubno srce je radostno pozdravilo goriških Slovencev složnost.

Vse se je nadejalo večjega delovanja na narodnem polji, živahnejšega razvitka narodne zavesti ter mogočnejšega varuha narodnih pravic v enem društvu z enim listom. „V slogi je moč!“ to pa se žalibog pri nas nij obistnilo. Pač pa je po slogi se lotila goriških Slovencev neka malomarnost. Zginolo je ono prejšnje navdušenje, drug se je na drugega zanašal ter si mislil: „Kaj bom se trudil, vsaj sedaj imamo „Slogo!“ List „Soča“ nij imel poprejšnje duševne podpore, posebno pa po bridki osodi, ki nam je oropala moža najčistejšega značaja, neumorno delujočega dr. Lavriča.

A mej goriškimi Slovenci imamo še može, ki so ohranili svoje prepričanje, rodoljube, ki bodo vse žrtvovali, da se zopet poprimemo prejšnje delavnosti in da po Lavriču zasejana narodna zavest ne propade. In v dosego tega je v prvi vrsti potreben dobro uredovan list, kajti goriški Slovenci brez lista smo mrtvi. In sramota za nas, če bi prišli iz štirih listov na nič! Zato pa smelo povem, da nas je dopis iz Trsta v zadnji št. „Soče“ in oni v št. 171 „Sl. Naroda“, ki sta baje oba iz ene in iste kovačnice, prav nevšečno dirnul.

V onih dveh dopisih se kar smelo zahteva, naj se „Soča“ vtopi v „Edinost“, ter izhaja list za celo Primorsko v Trstu, ne da bi se nas za svet vprašalo in ali bi bilo to

od prirode, no tudi ženska, katera nij lepa v obrazu, tudi ona se drugim lahko po svojih vrlinah dopada. Izraz, lehkost v gibanju, gracija vnanjosti, takt itd., vse to lahko pokrije fizične pomanjkljivosti, in tako lahko postane lepa tudi žena, ki nij lepa v obrazu.

Prave, popolne lepote so redke in imajo ta „malheur“, da nas puste hladne. Mi se jim čudimo, ali jih ne ljubimo, ker lepote, katere vedo, da so lepe (a katera ne ve tega?), nemajo živosti niti okretnosti. V monotonnej pravilnosti svojega gibanja so kakor labudi na jezeru. Mi jih gledamo z očmi, vidimo njihovo majestetično mirnost, s katero se giblje na površju jezera, ali čez pet minut se obrnemo od njih in rajši gledamo drobne goske in račice. Te niso tako lepe, kakor labudi, ali so živahnejše in okretnejše — te nas bolj zanimajo.

Izredno lepe ženske sicer občudujemo, ali jih ne ljubimo. Ko bi prišlo do izbiranja, mi

bi raje imeli njihovo sliko nego nje same. — V obče občudovanje redko prouzročuje ljubezen. Ono, kar občudujemo, zdi se nam, da je nad nami, da je daleko od nas in da ne moremo priti do njega, nasprotno ono, kar ljubimo, to se nam dozdeva, da je blizu nas, da moremo dospeti do njega, da ono z nami misli, z nami čuti. Sijajne posebnosti lahko prouzroče naše občudovanje, ali ljubezni ne. Radi tega pogosto ljubimo kakovo žensko, ki ima to ali ono pogreško. Lehkomišelnost obsojajo moralisti, a koliko je žensk, koje se baš radi svoje lehkomišelnosti in trmoglavosti dopadajo. Neker pravi, da bi njegova žena bila jako ljubeznjiva in mila, samo da bi imela kakovo-koli pogreško.

Kadar se spomnimo žen, kojih imena so zapisana v zgodovini radi tega, ker so si umele pribaviti naklonjenost in ljubavno strast pri slavnih možeh, vidimo, da to niso bile vselej lepote prvega reda. Tako na pr. tvrde

istodobniki, da ona Lavra, koja je Petrarka, toliko opeval, nij bila najmanje lepa. Isto tako tudi Zofija Monierova, v koja se je Mirabeau tako strastno zaljubil; Julika Bondelijeja, Wielandova ljubica, bila je prilično grda, tako tudi Kamargo, koja je nekedaj po Parizu triumfe slavila, a moglo bi se jih še več nabrojiti.

Ne biti lepa nij torej nikaka nesreča za žensko, ker se to pri njej lahko stokratno nadomesti, ter se tudi pozabi, da nij lepa. Znano je, da je skoro vsaka žena, ki nij lepa, duhovita. A to je naravno, ker kakor vsakdo, tako tudi žena mara za to, da kaj velja v društvu, v kojem se nahaja; kakor je poklic žene, da postane ljuba, in kakor devotka ne more do tega priti, da postane čija nevesta, dokler je kdo ne opazi in začne spoštovati, to je potem vprašanje, kako naj si ona pribavi to spoštovanje?

Lepota privlači pažnjo, sama po sebi, kjer-

koristno ali ne. Oni dopisnik kar na svojo roko dela, a ne ve, da Goričanje se ne damo komandirati ter po nobeni ceni; ne oropati lista, ker če bi do tega prišlo, dali bi žalostno svedočbo, da smo zaspali, da nismo imeli mej soboj Lavriča, ali pa da ga hočemo zatajiti. Lavrič je bil duševni začetnik „Soče“, društva in lista in teško mi je razumeti, da sedaj v Trstu bivajoči g. urednik „Soče“, kateri naše narodne razmere popolnem pozna, ki dobro vé, da Goričanje ne moremo biti brez lista, on, ki mu je bila „Soča“ čez vse, da bi on sedaj pritrdil njenemu propadu ter hotel staro čestitljivo ime „Soča“ vtopiti v „Primorsko Edinost“. Dobro se spominjam, ko se je snovala goriška „Sloga“ se nij hotelo na nikak način odstopiti od imena lista „Soča“, kajti „Soča“ je uže našemu ljudstvu priljubljena in izgubila bi uže s spremembo imena vso simpatijo na Goriškem. — „Soča“ nij materijalno nikdar slabo stala in če tržaška „Edinost“, kar sama toži, materijalno slabo stoji; naj se ona združi s „Sočo“ a nam nij treba zjediniti se z njo, pač pa tržaškim Slovencem z največjim veseljem odpremo njene predale. Kolikor je listov izhajalo v Trstu vsi so žalostno poginili, in ravno tako se je bati pogina skupnega lista. „Soča“ ima v goriškej okolici 5 krat več naročnikov nego v tržaškej in pred par leti ponujalo se je Tržačanom 200 iztisov „Soče“, da ne bi izdajali svojega lista, a zdaj zahtevajo, ker imajo „Sočinega“ urednika mej soboj preselitev lista, kakor da bi bilo na uredniku vse odvisno. Dopisnik tega ima priložnost sleherni dan govoriti z odličnimi narodnjaki, a smelo povem, da so vsi jedne misli, da Goričanje ne smemo ostati brez svojega lista, ter ne pustiti, da bi se nam diktirala politika iz Trsta.

Naravnost pa pravijo merodajni možje, daje smešno, da bi prihodnji „Primorac“ prinašal hrvatske spise, kajti istrijski kmet ne razumi pravilne slovenščine in goriški ne hrvatsčine. Tudi se ne bodo naši bratje Hrvati naročili na omenjeni list zato, če bo imel vsakrat po en ali dva spisa v hrvatsčini. Pa tudi imajo Hrvatje v Trstu dobro uredovan list, „Našo Slogo“. Zakaj tedaj kratiti „Naši Slogi“ gradivo, ter izpodjedati jo materijalno? „Soča“ je namenjena prostemu ljudstvu in naj bo pisana v domačem prostem jeziku! Za inteligencijo imamo „Slovenski Narod“, kateri večkrat kaj citira iz hrvatskih listov in bi se

koli se pojavi, a koja ženska nij lepa, ta si mora z drugimi posebnostmi pribaviti pažnje in spoštovanja. Njo žali in srdi, da ostane neopazena v društvu, ter jej to ostri um in budi jej duh, da poižve in posmatra, tira jo, da z duhom svojim se silo pažnjo na se obrne. In to se jej navadno posreči. Nahaja se mnogo žensk, koje nijso lepe, a umejo s svojim duhom pribaviti si spoštovanje in ljubezen. Nasprotno lepa žena, koja ve, da njena lepota uže vseh pažnjo na se obrača, ta včasih misli, da jej nij treba duhovitosti niti bistrumnosti, misli, da je to nepotrebno, ter se niti ne potruži, da pokaže svojo duhovitost.

„Ko sem bila še mlada,“ rekla mi je nekokrat neka gospa, koja uže nij več mlada niti lepa, „bila sem prilično lepa in prilično — bedasta. Ali v osemnajstem letu dobila sem osepnice, koje so me strašno pogrdirile, a v istej meri, v kojej sem se morala braniti preziranja in zasmehovanja radi mojega ska-

tudi gotovo ne branil sprejemati redne hrvatske dopise. Pa tudi, kdor se hoče hrvatsčine učiti, se je ne bo učil v enem mesecu po par hrvatskih dopisih, nego si bo rajši naročil kak znanstveni hrvatski list. Narobe pa ne Hrvatje slovenščine po tedniku, pač pa po družih znanstvenih listih.

Končno pa, če uže hočejo Tržačanje imeti svoj list, makari tudi „Soča“, ker je lastnina tam bivajočega g. urednika, svobodno jim, mi si bomo če ne bo mogoče drugače, ustanovili pa „Sočico“, a tega ne bomo nikdar dovolili, da bi se uresničilo prerokovanje naših nasprotnikov, zagrizenih lahonov, da nijsmo zreli, da hodimo rakovo pot ter da kar smo v 10 letih priborili, sedaj malomarno zapravljamo! Dixi et salvavi animam meam.

T. F.

Iz Prage 1. avgusta. [Izv. dopis.] (Akademikom in abiturijentom narodnosti slovenske.) Bratje! Velika doba, katera je Slovanstvu prišla, zahteva od nas junakov slovanskih povikšano činost, neumorno delovanje na polji narodnem, ker na nas je biti prvimi in ne zadnjimi v borbi za novo idejo našega zblizenja, pobratenja. Mi češki dijaki, sinovi naroda, kateri gori za svete pravice Slovanstva, gledali smo vselej nalogo svojo izpolniti, mi se trudimo za to, da bi vzajemnost slovanska ne ostala ničev, prazen glas, ampak da bi se uresničila misel, v kateri samo počiva moč in bodočnost nas vseh. Če pa ima hrepenje naše imeti vspeh, ne smemo ostati osamljeni. Saj imamo toliko bratov po širokih domovinah slovanskih, h katerim nas veže ena in ista kri, eden in isti cil in slovanski čut; tiste brate radi bi pozvali in z njimi v ožjo zvezo stopiti. To pa bode najbolj mogoče, če sinovi vseh slovanskih plemen v večjem številu, kakor je doslej bilo, zapusteč neprijazno tujino, vstopijo v vrste naše, če tudi Vi, akademiki slovenski, bodeste izpolnovali študije svoje v Pragi, v srcu češke zemlje, v sredi Vam bratovskega naroda in ne mej temi, kateri za Vas, Vaše čute še misli nemajo. Dobro došli nam bode, kakor bratje bratom, odkrili nam bode svoje hrepenje in poznali naše prizadevanje — le tako če se v hrabri mladosti navadili bomo drug poleg družega v borbi za svete pravice svoje stati, našli se bomo zopet, ko pozneje nas važne stvari pod zastavo delovanja klicale dobo.

Društva naša imajoča ta namen gojiti vzajemnost in kulturo slovansko, upajo od

ženega lica, v istej meri postajala sem duhovita.“

Marsikatera žena vé jako dobro, da se cela njena podoba ne more „lepa“ imenovati, ali ona ima kako pojedino lepo stran, pojedini del lica in telesa, o kojem ona ve, da niti najstrožji kritik ne more reči, da nij lep. Potem se ona trudi, da to stran kolikor mogoče na videlo iznese. Koja ima lepe zobe, ta uže najde vsak trenotek priliko, da se smeje, a ona še le, ki ima jamice na obrazu! Druga rada nosi izrezano haljino, — čeravno nij moda in saisona. Tretja ima lepo roko in žilice; ta nosi kratke rokave, a v društvu neče obleči rokavic, nego se z lepo ročico kot pahalnikom hladi, razširivša drobne prstiče, na kojih je polno prstanov. Koja ima lepe, goste in velike lase, ta se uže ume tako očesljati, da njene lase vsak opazi, in da se vidi, da so njena lastnina.

(Konec prih.)

Vas bratovske podpore, kakoršno zasluži višji njih namen.

Upamo vsi, da bomo našli v srcih Vaših odziv onih čutov, kateri nas silijo Vam klicati: Vstopiti v naš krog v zlato majko Prago k razvoju slovanske vzajemnosti, našega pobratenja.

Dano v Pragi dne 6. julija 1877.

Češki akademiki.

Opomba: Slavne redakcije ostalih slovenskih časnikov se prosijo to ponatisniti.

Iz Šent-Vida pri Zatičini na Dolenskem, 30. julija. [Izv. dop.] Pred volitvami je bil znani Vesteneck popolnem gotov, da bodo pri nas, t. j. v Trebnjem, njegovi tovariši nemčurji zmagali. V tem smislu je pritisikal, kolikor je mogel. Pri sv. Roku je spoštovanega moža poštarja g. Čoža strašil s tem, da bode pošto izgubil, če ne voli po njegovej volji. Gospod Čož pa je mož, on ne prodaja svojega prepričanja, ampak stoji kakor skala trden za domovino. Za to je volil po svojem srci narodno. Zdaj pa denašnje „Laib. Ztg.“ v roke vzemite, pa boste videli, da je g. Čož res pošto izgubil, razpisana je na novo. Kar je Vesteneck pred volitvijo zažugal, to je držal. G. Čožu se ne more ni najmanjša nerednost dokazati. Ali nijso to svobodne volitve?

Iz Ljutomera 29. julija [Izvirni dopis.] Našemu učitelstvu očitajo nemškutarji in drugi še hujši ljudje leto za letom, da nemški v šoli premalo učé. Nekemu učitelju se pošiljajo leto za letom graje radi nezadostnega učenja nemščine. Človek, nepoznaoč razmer, bi se skoraj verjel, da ti „fanatični“ slovenski učitelji iz samega sovražtva do nemščine niti besedice od tega jezika ne spregovoré. Skušnje nas pa nasprotno učé. Učenci dovršivši tukajšnje šole, gredo v Ptuj, Maribor, Gradec v šole, pa povsodi dobro, da celó izvrstno napredujejo, če ravno imajo neki profesorji nezaupanje do naših dijakov. V dokaz ta-le dogodek: Šel je učenec od teh krajev v Ptuj na realgimnazijo. Direktor Pichna ga vpraša: Kannst du deutsch? Učenec: Ne. Direktor: Ich kann dich nicht aufnehmen. Učenec: Prosim lepo, vsaj nekaj znam. Direktor: Du musst hier in Pettau in die 4. Klasse gehen, damit du deutsch erlernst. Pri tem pogovoru je bil navzoč naroden profesor, ki reče nemškemu direktorju: „Nehmen sie den Knaben nur auf, er wird früher deutsch, wie sie slovenisch können.“ — Deček je bil sprejet in je izvrstno napredoval. On je znal seveda nemški, samo pogovarjati se v nemščini z direktorjem si slovenski deček nij upal. — Drug dokaz, da so morebiti naši učitelji bolj zavoljo svojega narodnega prepričanja nadlegovani, nego zavoljo slabega učenja nemščine, je to-le: Dva dečka, brata, sta dovršila, eden letos, eden lani tukajšnji 5. razred (1. realka) in zdaj sta uže pisarja pri tukajšnji sodniji, ki se ve da nemški (z malo izjemo) uraduje. Starejši deček je uže stalni diurnist z mesečno plačo (menda 25 gld.), dasiravno je še le 15 let star. Od kod znata dečka nemški jezik v govoru in pismu?! Prosimo odgovora.

Domače stvari.

— (Taborizoper Turke in Magjare.) Čujemo, da so rodoljubi na več krajih Slovenije uže vložili prošnje na c. kr. okrajna glavarstva za tabor z resolucijo protiturško.

— (Deželni odbor) je v svoji seji koncem julija določil pogoje, pod katerimi se bodo razpisala zidarska in druga dela pri zidanih nove norišnice v Studenci pod Ljubljano.

— (Cesarjev rojstveni dan) se bode v ljubljanskej ljudski kuhinji s tem slavlil, da bodo v tem zavodu, ako bode mogoče, dobili vsi ljubljanski reveži 18. in 19. t. m. obed brezplačno, t. j.: juho, meso, prikuho, pečenko s salato in četrt litra piva. Nabralo se je uže potrebnih novcev za 300 revežev. Naprošeni smo pak objaviti, da se bodejo novci za ostale reveže, — oziroma za hrano, — v Kleinmayerjevi knjigoprodajalnici nabirali. Ljudje blazega srca naj torej svoje doneske ondi vplačujejo.

— (Sneg) je po naših planinah zapal, za to se je pri nas močno shladilo.

— (Cesar) je podelil prebivalcem okolo Celovca, katerim je toča žetev uničila, iz lastne blagajnice 1000 gld.

— (Kmetijska razstava.) Piše se nam: V Radgoni bode letos kmetijska razstava. Dasiravno zdaj vsled slabih časov, zlasti vsled zadnje toče nij upati velikega vspeha, vendar mi tudi slovenskim kmetom pošiljanje na razstavo in udeležitev živo priporočamo. Želimo pri tej priliki, da bi razstavni odbor vabila k udeležbi tudi v slovenskem jeziku pošiljal.

— (Odlikovanje.) Iz ljutomerske okolice se nam piše: V Šalencih imajo uže 32 let enega in istega župana, namreč vrlega gosp. Antona Bežana, narodnega in značajnega moža, ki se odlikuje z udeležitvijo pri vseh lepih in koristnih podvzetjih. Odlikovani pa je tudi bil te dni od presvitlega cesarja in dobil srebrno svetinjo.

— (Toča.) Iz Štange 28. t. m. se „Sl.“ piše: Denes po 4. po poludne nastane na enkrat strašen vihar, dež se vlije in mej dežjem brenka toča čez 5 minut prav močno, da je po oknih hudo ropotalo. Pod kapom jo je bilo še čez dolgo cele kupe. Grozdji je veliko škodovala. Kar sem jaz dozdej videl, ga je več kot polovico potolčenega, ki se bo posušilo. Bogu hvala, da nij daleč segla, kakor se čuje. Suša je velika. Otave bo malo, sicer pa drugo na polji lepo kaže zdaj.

— (Nalašč užgal) je nekdo Šunkovo gospodarsko poslopje v Hočah pri Mariboru; ogenj je kmalu zgrabil soseda Strohmajerja in Miheliča. Pogorele so 4 hiše in 2 škednja.

— (Tatovi na sejmu) v Arvežu 20. julija so v gnječi nekemu kmetu prerežali sukno in mu iz naprsnega žepa ukradli 380 gld. in se potem mej množico zgubili.

— (Speče dete zgorelo) je pri sv. Martinu v Rožni dolini, ko je nepreviden mladič z tobakom škedenj užgal.

— (Požar.) Iz Reichenburga pri Savi se piše „Gosp.“ Dvakrat druga za drugo nas je nesreča obiskala; 24. p. m. zjutraj ob štirih začne hiša posestnika in mizarja, Martina Sotoška, goreti, ali k največji sreči smo ogenj hitro pogasili. Ali to še nij bilo zadosti; 25. t. m. drugi dan ob 1/2 5 zjutraj se vname hiša, Franca Pongraca; ogenj se je hitro razširil in v kratkem je stalo 7 poslopij v ognju. Fr. Pongracu ste zgoreli dve hiši, živinski hlev, in mesarju Jos. Rupniku, hlev in blizu 80 centov krme. Skupna škoda znaša 3500 gld. Samo Rupnik je bil zavarovan. Očitno hvalo moramo krškemu gasilnemu društvu izreči, ki nam je v nesreči na pomoč prišlo.

— (Nečlovška mati.) Pri Rajhenburgu na Štajerskem so 14. p. m. našli na obrežji nekega ribnika mrtvega otroka; mati, ki je otroka pustila, se še nij izvedela.

— (Nesreča.) Bilo je 19. julija, ko se je v Savinjskem vrhu zgodila velika nesreča. Nekega posestnika hlapec je po zajutruku šel na brezo po trte. To pa je za 17letnega mladenciča bila zadnja pot. Komaj malo spleza na brezo, stopi na suho vejo in pade raz drevo na tla; to pa tako nesrečno na levo stran, kjer je imel za pasnikom ostro sekirico, da mu je ta trebuh prerezala. Predno je zdravnik prihitel, je uže preveč črev iz trebuha stopilo in nesrečnež je v 48 urah po grozних bolečinah umrl.

— (Slepar.) Iz Brašlovca se „G.“ piše: skoraj neverjetno je, koliko nespametnih in praznovernih ljudi je še mej nami, ki predrznim zapeljivcem in goljufom najneumnejši reči verujejo. Pretekli dni je tukaj hodil nek slepar, doma iz Zagorja za Savo. To človeče je ljudi sleparilo s tem, da se jim je ponujalo za izkušenega živinozdravnika. Ko je zapazil, da mu verujejo, jim je začel praviti, kako umé „coprati“ ter napraviti, da preneha vsako „zacopranje“ tako, da se vsled „copra“ zbolelega zvinčeta nikoli več čaranje ne prime. Na dalje jim je iz „kart“ prerokoval prihodnost, se ve da vse le za drage denarje. Mnogo ljudi je uže tako opeharil in tudi arzenik in druge strupovine prodajal. Najbolj čudno pa je to, da drznega goljufa nihče ces. kralj. gospodski ne ovadi!

— (Samoumor v kopeli.) Poroča se listom iz Trsta: Vtorek po polu dne okolo šestih gre mlada, lepa gospa v Rikljevo kopel kopat se. Ker je celo uro nij bilo iz kabine, potrkala strežajka na vrata, a ne dobi odgovora. Misleča, da se je zgodilo kaj nevarnega, pokliče ljudi, ki siloma odpro vrata: mlada lepa dama pak je ležala vsa krvava v kabini. Nek vojašk zdravnik pride in konstatira, da samomorilka nij še mrtva; preneso jo v bolnico in bila je še v sredo živa, a zavedela se nij ničesa, tudi besedice ne izgovorila. Ne ve se, od kod je, in kdo je. Na roki ima poročni prstan. Težko, da bi ostala živa.

Razne vesti.

* (Samoumor.) V ogerskem mestu Vasharhelj, se je te dni ustrelil 14 let star dijak. Pismo, katero je poba zapustil, končuje z besedami: „Moram urno skleniti to pismo, da brž pridem iz tega pasjega življenja.“

* (Star.) V Rernbachu na Bavarskem so pred nekoliko dnevi pokopali kmeta, ki je bil dosegel visoko starost 119 let, 4 mesece in nekaj dnij. Še nedavno pred smrtjo je šel mož dve uri daleč brez prenehanja.

* (Huda selitev.) Djak sreča svojega prijatelja, ki nese pod pazduho pipino cev. Kam pa, Gašper? Mar li ne vidiš, da se selim? odreže se Gašper.

* (Srce na desnej oplati.) V Avsiku na Labi se je tamošnjemu naravoslovnemu društvu predstavil železnišk delavec, ki ima srce na desnej strani. Mož je popolnem zdrav in je oče čvetero otrok.

* (Zverstvo.) 27. julija t. l. prinesli so v bolnišnico v Plznu na Češkem 18 letno dekle, katero so imeli njeni starši, ki se za čubre pišejo, dve leti v svinjaku zaprto. Uboga dekle je bila v takem stanju, ki se ne da dalje popisati. Nek mestni policaj je ta slučaj spravil na dan, šel z okrajnim komisarjem tja in je vse tako našel, kakor je popisano. Zverski starši so uže v rokah pravice.

* (Strašen prizor na železnici.) Karl Lang, strežaj londonske norišnice, vsedel se je v Glasgowu v voz 3. razreda z nekim norcem, ki se je zval Donelli; ta norec je bil šest čevljev visok in strašno močan. Lang ga je imel pripeljati v London. Naenkrat, ne daleč od postaje Bedford, pa plane norec z britvijo, ki jo je imel skrito v sukni, na svojega spremeljevalca, da bi ga zaklal. Lang se brani, kolikor se da, a dobil je veliko ran in dva prsta mu je norec odrezal. Končno pa zmaga vendar norca, in ta, ko vidi, da je premagan, si prereže vrat. Vlak dojde ravno v postajo. Ker je bilo v vagonu strašno vpitje, priteko uradniki tja. Norca so potem dejali v voz in ga odpeljali v bolnico. A ko so tam hoteli iz voza vzeti ga, bil je uže mrtev.

* (Časnikarjevo delo.) Vzemimo, da časnikar spiše na dan 200 vrst, to je v enem mesecu 6000 vrst, v 30 letih 2.160.000 vrst. Ker pa 6000 vrst, ki jih spiše na mesec, dá uže precejšnjo knjigo, spiše časnikar dvanaest knjig na leto in 360 knjig na 30 let. Ako se dalje računi na vrsto 86 črk, naredi ta človek 108 milijonov črk. Vzemimo, da deset vrst skupaj dá eden meter dolgosti, zmeri mož časnikar s svojimi črkami pot, ki je dolg 216.009 metrov.

Umrli v Ljubljani

od 26. do 30. julija:

Frančiška Jurman, del. otrok, 3 l., za kašljem. — Ana Ferlinec, krčmarja otrok, 3 l., za grižo. — Jakob Leben, pekovski pomočnik, 30 l., za jetiko. — Nace Ravnikar, v prisilni delavnici, 18 l., za vnetjem oprsne mrenice. — Spela Leskovic, stražnika otrok, 2 mes., za drisko. — Marija Mandel, kmetica, 60 l., vsled ranjenja. — Jože Šamenjak, davkarsk služ., 73 l., za mrtvodom. — Amalija Prosenc, pol. otrok, 20 dn., za drisko.

Tuji.

2. avgusta:

Pri Slonu: Brodjavin iz Zagreba. — Žvanut iz Kočevja. — Wimer iz Dunaja. — Drenik iz Trsta. — Feu iz Maribora. — Triller iz Škofje loke. — Hrovatin iz Trsta. — Bach iz Dunaja. — Budnar iz Gorice. — dr. Prestel iz Dunaja.

Dunajska borza 3. avgusta.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld.	80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	70
Zlata renta	74	90
1860 drž. posojilo	112	75
Akcijske narodne banke	813	—
Kreditne akcije	162	80
London	122	70
Napol.	9	79
C. k. cekini	5	85
Srebro	107	70
Državne marke	60	15

Prsni katar se urno odpravi.

Najnovejša

javna zahvalnica

z Dunaja, 2. marca 1877 od gospoda Karla Bergmüllerja, inženjerja, IX., Liechtensteinstrasse 27.

C. kr. fabriki sladnih preparatov, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

Vaše blagorodje!

Prehladil sem se in dobil prsni katar, da sem bil primoran, v Vaših preparatih pomoči iskati. Kupil sem si dve flaši zdravstvene pive iz sladnega izlečka in sem ga rabil po navodu. Katar je bil uže pri prvi flaši skoraj odstranjen, in zato smem Vaše pravke Hoffove sladne preparate vsakemu zares najtoplejše priporočati, kajti ne dajo se zlatom plačati, ker tako naglo in ugodno zdravijo. Prosim, da te moje vrste v blagor človeštva po časnikih naznanite. Denes prosim, da mi pošljete paket prsni bonbonov iz sladnega ekstrakta.

Spoštovanjem

Karl Bergmüller, inženjer, Dunaj IX., Liechtensteinstrasse Nr. 27.

Pravi Hoffovi sladni bonboni so v modrem papirju. (187—4)

V Ljubljani pri Gabr. Piccoli, lekarna pri „angelju varhu“ na dunajski cesti.